

ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାଲ

ବନାମ

କର୍ତ୍ତାବଳୀ ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ,

ବାଙ୍ଗାଲୋର

ମଇ 11, 2001

[ଡି. ପି. ମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଶିବରାଜ ଭି. ପାଟିଲ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିସ୍ୱୟ]

ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ, 1988:

କର୍ତ୍ତାବଳୀ ରାଜ୍ୟ ସଡ଼କ ପରିବହନ ନିଗମ— ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଏବଂ ବେପରୁଆ ଜଙ୍ଗରେ ଚାଲୁଥିବା ବସ— ପଥର ଫିଙ୍ଗିବା କାରଣରୁ ସ୍ତର କାଟି ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିଲା— ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଖିରେ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା କାଚ ଖଣ୍ଡ ବାଜିଥିଲା — ଆଘାତ ଯୋଗୁ ଦୃଷ୍ଟିହୀନତାର ଶିକାର— ଦାବି— ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ମୌଖିକ ଏବଂ ଦସ୍ତାବିଜ ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରମାଣ— ଉତ୍ତରଦାତା ନିଗମ ଦସ୍ତାବିଜ ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରମାଣକୁ ନିଜ ଅଭିଯୋଗରେ ରଖିଛି— ନ୍ୟାୟାଳୟକରଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ବସଟି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି— ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ବସଟି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଜଡ଼ିତ ନଥିଲା— ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ— ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି ଯେ, ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ବସ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ— ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଥିଲା ଏବଂ ସାକ୍ଷ୍ୟପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାରେ ଭୁଲ୍ ଥିଲା, କାରଣ ଏହା ଅତି ସୁସ୍ଥ ଜଟିଳତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା— ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି— ନ୍ୟାୟାଳୟକରଣଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣକୁ ପୁନଃସାଧିତ କରାଯାଇଛି ।

ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 3868/2001

30.11.99 ତାରିଖରେ କର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏମ୍. ଏଫ୍. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 2873/1997 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ଭି. ଏନ୍. ରଘୁପତି ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ।

ପି. ଆର୍. ରମେଶ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

କର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଦାବିଦାର ହେଉଛନ୍ତି ଆବେଦନକାରୀ । 26.2.1989 ରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏକ କେଏସଆରଟିସି ବସରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ, ଯାହାର ସଂଖ୍ୟା CAF 3590 ଥିଲା । ବସଟିକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଏବଂ ବେପରୁଆ ଭାବରେ ଚଳାଯାଉଥିଲା; ଯେତେବେଳେ ବସଟି ଲିଙ୍ଗଦାହଲୀ ଗ୍ରାମରେ ପହଞ୍ଚି ରାସ୍ତାରେ ଥିବା ଏକ ଗର୍ତ୍ତ ଉପର ଦେଇ ଅତିକ୍ରମ

କରିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଡାହାଣ ଆଖିରେ ଆଘାତ ଲାଗିଥିଲା, କାରଣ ଝରକା କାଚର ଏକ ଢଙ୍ଗା ଖଣ୍ଡ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ବାଜିଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ସେ ଆଖିର 35% ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ହରାଇଥିଲେ । କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ସେ ମୋଟୋର ଯାନ ଦୁର୍ଘଟଣା ଦାବି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଏକ ଦାବି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ 53,500 ଟଙ୍କା/ କ୍ଷତିପୂରଣ ସହିତ 9% ସୁଧ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାରିତ କରିଛନ୍ତି । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଗତ ଆବେଦନରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ଵାରା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷର ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ପାଖରେ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଉଚ୍ଚ ବସ୍ତି ଦୁର୍ଘଟଣା ସହିତ ଆଦୌ ଜଡ଼ିତ ନଥିଲା । ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏକ ତଥ୍ୟ ନଥିବୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ବସ୍ତି ଦୁର୍ଘଟଣା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୋଗ ଅନୁଯାୟୀ ମୋଟୋର ଯାନ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟି ଥିଲା କି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଉଭୟ ମୌଖିକ ଓ ଦଲିଲଭିତ୍ତିକ ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦଲିଲଭିତ୍ତିକ ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ ନ କରିବା ଆଧାରରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କର ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ସଠିକ୍ ଥିଲା ଯେ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ବସ୍ତି ସାମିଲ ଥିଲା; ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବୈଷୟିକ ତ୍ରୁଟି ଓ ସୂକ୍ଷ୍ମ ନିୟମାବଳୀ ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦେଇ ଏହି ଭୁଲ୍ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଯେ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ବସ୍ତି ସାମିଲ ନଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିଦ୍ଵାନ ଓକିଲ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.-1), ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗାନ୍ଧୀଲେ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 3) ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଜଣେ ସ୍ଵାଧୀନ ସାକ୍ଷୀ ଯିଏ ଉଚ୍ଚ ବସ୍ତିରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ, ଏହି ଦାବିର ସମର୍ଥନରେ କହିଛନ୍ତି । ପ୍ରଦର୍ଶ P/4 ହେଉଛି ମାମଲା-ଫର୍ଦ୍, ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ 27.2.1989 ରେ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ମାମଲା-ଫର୍ଦ୍ରେ ଏହିପରି ଲେଖାଯାଇଛି:

"ଦୁଇ ଦିନ ତଳେ ବସ୍ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ସମୟରେ ପଥର ଫିଙ୍ଗା ଯୋଗୁଁ ବସର କବାଟ କାଚ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିଲା ଏବଂ କାଚ ଖଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ମୋର ଡାହାଣ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ।"

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଥିବା ଦିନ ଉଚ୍ଚ ବସ୍ତି ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଚାଲୁନଥିଲା ଏବଂ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ସାମିଲ ନଥିଲା ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ଯାତ୍ରା ବିବରଣୀ ପୁସ୍ତିକା ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତାଲିକାର ନକଲ ଦାଖଲ କରିନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ପ୍ରମାଣର ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଧାରରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଉଚ୍ଚ ବସ୍ତି, ଦୁର୍ଘଟଣା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବାର ଏକ ତଥ୍ୟ ନଥିବୁକ୍ତ କରିବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଭୁଲ୍ ଥିଲା, କାରଣ ଏହା ବୈଷୟିକ ଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ସୂକ୍ଷ୍ମ ନିୟମାବଳୀ ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଉଭୟ ମୌଖିକ ଏବଂ ଦଲିଲଭିତ୍ତିକ ପ୍ରମାଣ ରହିଥିଲା, ଯାହାକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଆମ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ବଦଳାଇବାରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ଭୁଲ୍ କରିଛନ୍ତି, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଜ ପାଖରେ ଥିବା ଦଲିଲଭିତ୍ତିକ ପ୍ରମାଣକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ । କ୍ଷତିପୂରଣ ପରିମାଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସହିତ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ଆମ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର ମନେହେଉଛି । ଫଳସ୍ଵରୂପ ଆମେ ଏହାକୁ

ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରୁଛୁ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରୁଛୁ । ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ.

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭୋକ୍ତାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଗାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।